

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 120 Lei

Pe 6 luni . . . 60 Lei

Pe 3 luni . . . 30 Lei

Numărul 2.50 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Opriti-vă!

Pe urma vizitațiilor canonice făcute de arhierii, cari se pogoară în mijlocul poporului cu blândețe, cu bunătatea, cu mila și cu iubirea Mântuitorului, se fac nenumărate revizuirii de conștiință, se curăță atmosfera morala, se înlănzesc patimi, se împacă dușmăniile, se rezolvă în mod ocult averi furate, se vindecă răni pricinuite de veninul limbilor rele, se simt ușorați bolnavii, se mângâie săracii, se încurajază cei slabi și se așază bucurii chiar și în inimile, cari nu aparțin oaspelui înalt al localității.

Și e natural așa, fiindcă toți privesc în episcopi pe cei mai înalți reprezentanți ai lui Hristos, care „a umblat, făcând bine“, a umblat pentru mărirea lui Dumnezeu și pentru mântuirea oamenilor, ducând cu sine în tot locul blândețe, bunătatea, smerenia, iubirea și mila: virtuți, cari trebuie să fie ornamente și centru sufletului unui episcop.

Un articol publicat în „Sionul Românesc“ (Nr. 14—16) Lugoj ne vestește nu despre o atmosferă sufletească curățită pe urma vizitațiilor canonice a I. P. Sfințitului dela Sibiu în comunele Cib și Poiana (jud. Hunedoara), ci despre un păgânism sălbatic și murdar, care constituie un adevărat scandal.

Ce se întâmplă?

Iată sumarul faptelor tătărăști!

Câțiva gr. catolici din Cib în 24 Iunie a. c. s-au dus înaintea I. P. S. Sale manifestându-și dorința de a trece la neunire. Primarul comunei umblă apoi din casă în casă și, terorizând și amenințând, mai câștigă câțiva indivizi.

În 29 Iunie protopopul neunit, însoțit de primpretor, primar, mai mulți preoți și credincioși alungă pe protopopul nostru din biserică, o preia, o „sfințește“ și declară moarte unirii.

Mai târziu pe preotul misionar al Lugojului nu-l lasă să intre în comună, ci, înjurându-l cocșește și batjocorindu-l, îl alungă dela marginea satului.

În Poiana a fost I. P. S. dela Sibiu, în 5 Iulie a. c. și se spune, că, după ce secretarul comunei a declarat, că și Maiestatea Sa Regele e ortodox și dorește desființarea unirii, ortodocșii au intrat în biserică noastră, în ziua aceea, au curățit-o de toate, transportându-le în biserică neunită împreună cu clopotul, pe care l-a „sfințit“ însuși arhierul, iar în 13 Iulie preotul neunit cu credincioșii lui ne-au demolat biserică...

Ce roade triste ale unei vizitațiuni canonice!...

Dar unde suntem? în codru? între păgâni sălbateci? între vandali? între bolșevici?

Opriti-vă, nenorociților, că nu sunteți pe armele lui Hristos și ne mai compromiteți și neamul și țara!

Noi, cler și popor, să ne strângem rândurile îngrabă și să le răspundem creștinește.

Vizitația canonică

din dieceza Gherlii.

(18 Iunie—8 Iulie).

Ieșirea în mijlocul credincioșilor nu este numai un prilej dorit de credincioși pentru a arăta bisericii și arhierului lor dragostea convenită, ci și ocazie binevenită pentru marile manifestări ale credinței, cunoscute în Franța sub numele de „marile zile catolice“. Oamenii au posibilitatea să asiste la sublimele liturghii pontificale celebrate de arhierul, să asculte glasul cel mai autorizat de apostol, așa de necesar azi, când toți nechemății și nedoriții caută să răpească sufletele, — și să poată arăta căpeteniei lor bisericesti nu numai necazurile, ci și bucuriile lor în legătură cu biserică. Preoțimea, satisfăcută, că e văzută pe teren, primește cu mare plăcere nu numai vorbele de laudă și de îmbărbătare, ci și observațiile făcute cu bunăvoință părintească. Și după ce a trecut vizita, la care uneori este prea mult alaiu, parohia este întinerită, oamenii mai tari în credință, iar preotul satisfăcut că învățătura lui a primit o întărire apostolică.

Aceste gânduri ne vin în minte, când primim raportul despre obositoarea vizitație canonică, pe care a ținut-o Preasfințitul Episcop Iuliu în tractele protopopești Bred, Periceiu, Șamșud, Ip și Valcău. În zilele amintite au fost vizitate Guruslăul, unde Mihaiu Viteazul a obținut o strălucită învingere asupra lui Sigismund Bathory, Bocșa română, locul de odihnă al lui Simion Bărnuțiu și al vicarului Alimpiu Barboviciu. Dintre cele 45 parohii și filii văzute de această dată, pomenim Husmezeul, care nu s'a învrednicit încă a avea nume românesc, Sighetul Silvaniei, Curitaul (cu o frumoasă biserică nouă, clădită în locul celei arse la 1911), Măiădia (locul nașterii episcopului Alexi), Chieșdul și Bădăcinul. Bădăcinul este locul de origine al d-lui Iuliu Maniu, prezidentul partidului național, a cărui venerabilă mamă locuiește în acest loc și a pregătit episcopului o primire foarte delicată. Vizitația s'a încheiat la Periceiu, locul de origină al familiei Deleu, unde s'a făcut una din cele mai frumoase primiri.

Am lipsi dela datorie, dacă nu am releva în chip deosebit atențiunea foarte delicată, pe care au arătat-o Preasfinției Sale, și astfel și bisericii unite, intelectualii. Deputați și senatori, advocați, judecători și funcționari, cari aveau ceva legătură cu satul ori orașul, în care se făcea vizitația, s'au prezentat în un număr foarte impunător. Autoritățile administrative și-au făcut datoria foarte deobligătoare. În special este de relevat prezența d-lui Iuliu Maniu la Bădăcin în zilele, când dânsul era foarte angajat pentru chestiuni politice de mare importanță.

Ca o mulțumire lui Dumnezeu pentru ajutorul acordat în această vizitație și pentru bucuriile avute de această dată, arhierul a plecat în urmă la mănăstirea Bicsadului, care

își celebrează hramul la Sânpetru. Lume multă — peste 4000 de oameni — vine din toate părțile, fiind între ei Români din Cehoslovacia, cărora și autoritățile noastre le fac mari mizerii la trecerea graniței (și obișnuita sfârșială), Ruteni și chiar Unguri din țara ungurească. Arhierul a sosit aici dela Șimleul Silvaniei, unde avusese o conferință pastorală cu preoții din țara Oașului. Mai multe sute de credincioși au fost mărturisii și cuminecați. Arhierul a predicat despre Preacurata Fecioară și despre biserică adevărată. Ca concluzie practică a predicii despre biserică, arhierul a făcut atenții pe credincioși la cei ce ar veni în mijlocul credincioșilor cu gândul să-i abată dela biserică noastră, ca să-i întrebe ce legătură au cu Scaunul Romei?

După o pomenire făcută la mormântul canonicului Dr. Petru Fabian, care își doarme somnul de veci la Bicsad, arhierul, însoțit de canonicul Dr. Victor Bojor, care l'a însoțit pretutindeni, s'a întors la reședință, mângâiat că a putut să facă această apostolie așa de satisfăcătoare.

Unde dai și unde oreapă. Pe păr. Dr. G. Ciuhandu dela Arad l-am cunoscut în timpuri foarte grele pentru neamul nostru — atunci, când dușmanul, în trufla lui nebună, ne desconsidera mai mult, iar în inimile noastre era mai puternică nădejdea zilelor mai bune. Aveam convingerea, că e un bărbat calm, obiectiv și hotărât în a face binele și-l priviam ca pe un preot conștios de greaua răspundere a vorbelor și faptelor sale.

De câțiva ani, cu multă durere în suflet îl văd nervos, provocător, intolerant, sămănând simburii amărăciunii și ai neînțelegerilor între frați.

Direct și indirect s'a spus Sfinției Sale și altor prietini de principii, că mai ales acum când stăm, cum stăm, e o adevărată crimă națională a provoca războiul între două biserici surori. Totul a fost însă zadarnic. Au continuat și continuă să ne calomnieze deși-i păcat și deși totdeauna, când li-s'a putut auzi glasul, li-s'a răspuns după merit.

Nu de mult păr. prot. Gh. Maior dela Oradea în o broșură a arătat temeinic cât de nenorocită și lipsită de adevăr e afirmația păr. Dr. Ciuhandu, că „unirea nu este alta, decât o legătură sufletească cu străinii“ (Bis. și Șc. Nr. 51—1923), iar „Albina“ dela 24 Iulie, în unul din documentatele și luminoasele articole: „Răfuială“, pentru că îndrăznește să afirme, în „Bis. Ort. Rom.“ de pe Maiu, că biserică noastră este un așezământ ce deserveste patria și românismul, declară părintelui Dr. C. ... „că dacă e în stare a ne dovedi că, „Mitropolitul ce a trădat la 1848 rușilor Guvernul Provizoriu din București,

„Mitropoliții Ungro-Vlahiei și Moldovei cari la 1859 au lucrat în contra Unirii Principatelor,

„Mitropolitul Sofronie al Moldovei pe care

Cuza l'a închis și detronat pentru că sluja pe muscali,

„Arhiereul care în Ardeal a afurisit literele latine,

„Episcopul ce a cerut pela 1884 Sf. Sinod să reintroducă literele cirile și anumite cântări slave,

„Patriarhul ce a afurisit limba română și cel ce a caterisit pe popii macedoneni ce slujesc românește,

„Mitropolitul și episcopii ce au salutat intrarea oștirea române în Ardeal în 1916, printr-o carte pastorală în care poruncesc fiilor lor sufletești să dea în capul soldaților români și să apere patria maghiară și

„Mitropolitul care în 1917 a iscălit o chemare prin care îndeamnă pe soldații români să depue armele și să lase pe inamic să pătruncă în Moldova;

„dacă ne poate dovedi D. Ciuhandu că toți aceștia au fost uniți, noi ne obligăm a cere expulzarea din țară a tuturor uniților și închiderea bisericilor unite. În schimb nu cerem celor ce au greșit așa de greu în contra patriei și a românismului decât să nu mai cuteze a învinui pe alții de lipsă de naționalism și patriotism“.

Dacă am ști, că am fi asultați, am da următorul stat: Părinte Ciuhandu, nu încercați a săpa groapa altuia, că cădeți în ea, fiindcă vedeți, unde dați și unde creapă.

Textul preliminarilor concordatului.

Ziarul »Lupta« din București în numărul dela 1 August a. c. publică textul concordatului, care formează baza discuțiilor între Sfinția Sa Papa dela Roma și Guvernul Regal din București. Il publicăm și noi fără să luăm vre-o răspundere pentru autenticitatea lui.

Ziarele cred a ști, că concordatul nu se va încheia până la toamnă. Dl. C. Banu, care împreună cu păr. Dr. Z. Păclișanu a condus tractările în Roma, s'a reîntors la București.

Textul concordatului e următorul:

Art. I. Religia catolică, de orice rit, va fi practică și exercitată liber, public în tot Regatul României.

Art. II. În Regatul României, ierarhia catolică va fi astfel constituită:

Pentru ritul oriental:

Provincie ecleziastică Alba-Iulia-Făgăraș.

Metropolă: Blaj.

Sufragane:

1. Oradea-mare.

2. Lugoj.

3. Gherla (Scaunul episcopal va fi transferat la Cluj).

4. Înființarea unei noi dieceze în vechiul Regat (sau la București, sau la Craiova, sau în alt oraș).

5. Înființarea unei noi dieceze în Nord (sau la Baia-mare sau la Sighet).

6. Vicariatul greco-rutean din Bucovina, cu caracter episcopal (având reședința la Cernăuți).

7. Vicariatul armenian (reședința rămâne să fie determinată).

8. Pentru ritul latin. Dacă Guvernul român ar dori o singură provincie ecleziastică, singura formă de adoptat va fi următoarea:

Provincie Ecleziastică la București.

Metropolă: București.

Sufragane:

1. Transilvania.

2. Oradea-Mare.

3. Timișoara.

4. Sătmăr-Bucovina.

5. Iași-Basarabia.

Notă. Se va putea înțelege în chestiunea

anexiunii Bucovinei și circumscripțiilor dieceselor.

Art. III. Comunicația directă a Episcopilor Clerului și poporului cu Sf. Scaun și viceversa în materie spirituală și în afaceri ecleziastice va fi absolut liberă.

Art. IV. 1. Cei ce vor fi chemați să guverneze dieceze românești, vor trebui să fie români.

2. Sf. Scaun înainte de numirea lor, va notifica guvernului Regal persoana candidatului, pentru a se ști dacă nu sunt motive de ordin politic, contrare acestei numiri.

Art. V. Episcopii înainte de a lua în posesiune diecezele lor, vor face jurământ de credință Regelui, în formula care urmează:

»Ego iuro, per Deum omnipotentem et Sancta Evangelia, fidelitatem Suae Majestati Regi Rumeniae et Succesoribus eius, et obedientiam. Leges Regni observabo, sicut decet Episcopum et ut a meis subditis observentur. Sic me Deus adiuvet et haec Sancta Dei Evangelia«.

Art. VI. Episcopii diecezani vor avea deplină libertate în exercițiul funcțiilor ecleziastice și în guvernarea propriilor lor dieceze.

Ei vor putea să exercite toate drepturile și prerogativele ministerului pastoral, conform disciplinei aprobată de biserica catolică și vor fi liberi să dea poporului instrucțiunile și ordonanțele cu caracter religios, moral și ecleziastic. De ei vor depinde exclusiv ceilalți membrii ai clerului catolic în tot cece privește exercițiul ministerului sfânt.

Art. VII. Statul recunoaște bisericii catolice, reprezentată prin legitimele și ierarhicele sale autorități, personalitate juridică.

Art. VIII. Metropoliții, Episcopii și ceilalți Miniștrii sfințiți de biserica catolică, fără distincțiune de rit, se vor bucura de aceleași drepturi politice, privilegii și onoruri, cari în Regatul României sunt atribuite celor ai Religiei profesate de către majoritatea Națiunii.

Art. IX. 1. — În toate bisericile catedrale va fi menținut capitulul canonicilor în starea juridică și patrimonială încare se găsește în momentul ratificării prezentului Concordat. Noua dieceză va fi prevăzută cu Capitlul ei.

2. Canonicii vor trebui să fie cetățeni români.

Art. X. Episcopii diecesani (ordinarii) vor fi liberi de a institui noi parohii, de a stabili și fonda biserici filiale; totuș dacă cer contribuția statului, ei vor trebui să procedeze de acord cu guvernul.

2. Numirea preoților (»curés«), cari vor trebui să fie cetățeni români, este de competența exclusivă a Ordinariatului; se cere consimțământul guvernului în cazul când este vorba a se numi preot titular un străin care nu are titlul de cetățean român, pe care va trebui să-l dobândească în urmă.

Art. XI. Proprietățile bisericii vor putea fi supuse impozitelor, afară de:

a) Valoarea și veniturile cari servesc menținerii cultului, ale seminariilor, ale fundațiilor pioase, ale slujbelor sfinte, ale liturgiilor (»messes«) și pentru înmormântarea defuncțiilor.

b) Edificiile destinate cultului, seminarele, episcopiile, casele canonicilor, parohiile, mănăstirile, edificiile școlare.

Art. XII. Bunurile imobiliare conservate prin legea agrară pentru veniturile episcopale, pentru beneficiile ecleziastice, parohii și seminare, vor fi inalienabile.

Art. XIII. 1. Un patrimoniu sfânt va fi constituit cu valoarea bunurilor imobiliare având o destinație pur ecleziastică, expropriate prin legea agrară, și cari aparțineau veniturilor episcopale, adunărilor de canonici (»chapitres«), parohiilor și seminariilor.

2. Administrația patrimoniului sfânt este încredințată congresului episcopilor interesat cu garanțiile ce vor fi stabilite de acord între Sf. Scaun și guvern.

3. Statul va putea să vegheze ca rentele acestui patrimoniu să nu fie întrebuințate la scopuri diferite de destinația lor.

Art. XIV. Proprietățile școlilor, instituțiile de educație și binefacere, și toate celelalte instituțiuni pioase ale fiecărei dieceze, vor fi administrate prin autoritățile diecezane și vor veni (»devolu«) în acelaș scop prevăzut și voit de către fiecare fundație aparte.

Art. XV. Partea din valoarea bunurilor mobiliare posedate de Fundus Religionis et Instructionis, alienată în virtutea legii agrare, care privește diecezele din România, va fi vărsată în patrimoniul sfânt după art. XIII, cu o administrație distinctă și întrebuințată în acelaș scop urmărit până în prezent.

Art. XVI. Toate drepturile de patronat real, pe cari le aveau proprietățile ecleziastice de orice natură, sunt abolite. Sarcinile corepunzătoare vor trebui lichidate după un examen special.

Art. XVII. 1. Arhiepiscopii, episcopii, vicarii capitulari, vicarii generali, canonicii, preoții și ceilalți miniștrii de grad inferior ai Bisericii catolice, vor primi acelaș tratament pe care îl primesc cei ai Religiei profesate de majoritatea națiunii, în plus veniturile bunurilor imobiliare conservate prin legea agrară.

2. Acest tratament va fi prelevat asupra patrimoniului sfânt după art. XIII, și dacă patrimoniul sfânt nu ajunge, guvernul va da diferența.

3. Cântăreții de biserici (»les chantres«) și dascălii vor fi retribuiți de către Stat, ca cei ai Religiei profesate de majoritatea națiunii.

Art. XVIII. 1. Seminariile pentru formațiunea clerului tânăr, în fiecare dieceză, sunt sub dependența exclusivă a Ordinariatului.

2. În Seminarii studiul limbii naționale va fi obligatoriu.

Art. XIX. Un institut superior de Teologie Catolică va fi fundat la București. Statutele vor fi redactate de comun acord între Sf. Scaun și guvernul Regal.

Art. XX. 1. Ordinele și Congregațiunile religioase existente în România, vor putea conserva și deschide case și mănăstiri, dacă au pe superiorul lor provincial în România.

2. Ordinilor și Congregațiilor religioase, ca atari, Statul le recunoaște personalitatea juridică, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de legile în vigoare.

3. Veniturile aparținând institutelor religioase vor trebui distribuite după voința binefăcătorului și după scopul și natura instituțiunii.

4. Astfel de venituri vor trebui întrebuințate în interiorul Regatului, afară de sumele stabilite pentru Casa-Mamă și pomenile obicinuite pentru misiunile printre necredincioși și pentru Sf. Scaun.

Art. XXI. Cei cari au primit ordinele (la Sacris), clericii sau elevii seminariilor, ca și religioșii și novicii diferitelor instituite, vor fi scutiți de serviciul militar și de oficiile civile cari nu se acordă cu vocațiunea lor, până când vor persevera în starea ecleziastică sau religioasă în conformitate cu ceea ce s'a stabilit față de celelalte culte.

Art. XXII. 1. Biserica catolică are dreptul să creeze și să mențină pe propria sa chieșcolară școli primare, secundare, normale, pedagogice, cari vor fi sub dependența ordinarilor respectivi și sub supravegherea Ministerului Instrucțiunii publice.

2. Diplomele obținute în aceste școli vor fi recunoscute de către Stat în aceste privințe.

a) Pentru ceea ce privește materiile de la

învățământ ele vor urma programul școlilor guvernământului.

b) Învățătorii vor trebui să posedă titlurile cerute pentru învățătorii școlilor publice; dar vor fi numiți exclusiv de Ordinar.

3. Școlile confesionale vor fi conservate în organizația lor actuală și întreținerea lor se va face conform art. XIV—XV.

Art. XXIII 1. În școlile Statului frecvențele de catolici va trebui să aibă loc învățământul religios dat de profesori catolici, preoți sau laici numiți de comun acord între Episcop și Ministerul Instrucției publice și salariați de către guvern.

2. Aparține exclusiv Ordinului de a licența pe profesorii cari se arată inapți pentru motive ce se raportează în particular la doctrină și la moralitate, informând guvernul pentru a proceda la o nouă numire.

3. Instrucția religioasă a catolicilor, cari nu sunt români, va fi dată pe cât posibil în limba lor.

Art. XXVI. Direcțiunea Cultului Catolic de orice rit, va avea o singură secție în ministerul cultelor.

Art. XXV. Toate dificultățile și chestiunile cari se vor putea ivi privitoare la interpretarea prezentului concordat, vor fi rezolvite de comun acord între guvernul Regal și Sf. Scaun.

Art. XXVI. Prezentul concordat va intra în vigoare imediat după schimbul de ratificări între Sf. Scaun și guvernul Regal.

Art. XXVII. Schimbul ratificărilor va avea loc la Roma, cât mai repede posibil.

Art. adițional. După un interval de două luni dela ratificarea concordatului, se va forma o comisiune, din care va face parte un delegat al Sf. Scaun, un altul al Guvernului și un al treilea ales de Episcopi, care va proceda la delimitarea circumscripțiilor ecleziastice și la verificarea fondurilor cari formează patrimoniul sfânt.

† Păr. Ioan Pop.

Bărbat de o cultură superioară, de o vioiciune și eleganță discretă în gândire, în vorbe și în fapte, serv al altarului conștuit de înalta demnitate preotească, protopop neobosit și de o cuceritoare amabilitate, român intransigent, creștin lovit de mulțea, dar niciodată răpus, de grele nenorociri, un pater familias de o delicatețată rară: — Ioan Pop repausează în 27 Iulie, la vârsta de 64 ani.

Prudința, puterea de a convinge, energia, curățenia vieții și altruismul său au contribuit la clădirea multor și frumoaselor case de închinare în districtul protopopesc al Morlaciei, chiar și în șovenul Huedin, la susținerea în timpuri de urgie a școalelor confesionale pe lângă toate bisericile și la cultivarea și ridicarea economică a poporului, conducând un despărțământ al „Astrei” și așezând cu uriașe acordări un institut de credit și economii românești în centrul Huedinului.

Dragostea mare de neam a fostului preot din Morlaca, dovedită în fapte, a căror însemnată și strălucire se întindeau peste hotarele acelei parohii, a deșteptat față de el ură în suferințele adversariilor noștri naționali; a sporit însă și iubirea credincioșilor, a preoțimei și a laicilor deopotrivă față de acest neînfricat luptător cultural și național al poporului nostru. Credincioșii și-au arătat iubirea față de protopopul lor Ioan Pop prin ascultare, iar Românii din partea locului, fără osebire de credință, prin încredințarea, cu care l-au însoțit în 2 ani de intermisiune, prin trimiterea ca senator la București și prin încredințarea conducerii multor instituții, chiar și a partidului național din județul Cojocna.

Dumnezeu să-i facă parte cu aleșii săi!

Revistă bisericească.

Spiritualul Seminarului rutean din Ungvar, Vasile Takacs, a fost numit *episcop pentru Rutenii din America*. Oare când vom avea și noi prilejul să încreștăm o astfel de numire pentru Românii noștri, cari au mare lipsă de un cap bisericesc național? Credem, că demersurile făcute în repetiție rânduri la locurile competente, își vor avea rezultatul așteptat.

Biserica noastră, care-și are organizația ei bine fixată și admirabilă, nu poate să rămână fără de cap bisericesc, căci se mai găsesse și între credincioșii noștri din America oameni cari se molipsesc dela frații greco-orientali, pentru cari e o adevărată nenorocire un episcop rus. Pentru dolari mulți, acesta sfințește oameni fără de nici o carte și fără de nici o pregătire morală și-i trimite în lungul și latul celor două Americi. Lipsiți de preoți, și mai ales de cunoștințele religioase, oamenii primesc pe acești lupi răpitori — din cari n'a intrat încă nici unul în bisericile noastre — și cred că așa au popă românesc. Libertatea fără apărarea drepturilor câștigate ale bisericilor nu le face nimica celor mai perversi excoici.

Ultimul cercular al eparhiei orădane, publicând concurs (până la 15 August) pentru *primirea în Congregația română unită a surorilor „Notre Dame” școlare din Beiuș*, îndeamnă preoțimea să arate credincioșilor „cât de mare și fericit lucru este dacă cineva se oferă exclusiv în serviciul Maicii Domnului pentru binele sufletesc al său și al deaproapelui — părăsind toată grija cea lumească”. Pentru orientare amintim, că se primesc fete până la 28 ani. Cererile, instruite cu atestat de botez, școlar, de moralitate dela preotul locului și document despre învoirea părinților, sunt a, se trimite la Maica superioară a mănăstirii din Beiuș. „Candidate” pot fi cele cari au examen de maturitate, ori diplomă de învățătoare, iar ca „aspirante” se primesc cele ce au terminat măcar școala primară.

Se știe, că răposatul Pontifex Benedict al XIV-lea a înființat la *Milano o universitate catolică* închinată Preasfintei Inimi alui Isus. Această Universitate, foarte bine organizată, cu un buget anual de 2 milioane de Lire, n'are datorie nici un ban și se susține numai din dărnicia catolicilor. Episcopii și organizațiile catolice, cari în vremea din urmă s'au întărit așa de mult, fac colecte, și din ele poate trăi școala. Acum se anunță, că Statul vrea să o recunoască juridice.

Biserica romană din China a ținut anul acesta cel dintâiu *sinod național*. Lucrurile au început să se pregătească din 1911. O comisiune, care a studiat chestiunile, s'a transportat în șapte centre, pentru a vedea lucrurile la fața locului. Insuși conciliul s'a ținut la Shanghai. L'a prezidat delegatul Sfântului Părinte, Celsius Constantini. Dela el se așteaptă o sporire a centrelor diecezane și un elan pentru pastorație.

Ordinul *Minorilor Conventuali*, care și-a ținut capitulul general sub președinția Cardinalului Merry del Val, a ales de general pe Alfons Ohrlich, originar din Dalmația. El numără numai 37 ani, e însă foarte bine pregătit.

Păr. superior al *casei ordinului iesuit* din Satu-mare (P. Ludovic Irsik s. f.) *invită în ord* pe elevii, cari simt în adevăr vocațiune și cari au terminat una din clasele liceale IV—VIII. Greco-catolicii în ord își păstrează ritul. Noviciatul se face în provincia românească a Or-

dinului, iar Filosofia și Teologia în Franța. Reflectanții să arete semnele vocațiunii, timpul în care voesc să fie preoți-călugări, progresul în studii, starea sanitară și familiară.

În legătură cu o recentă conferință dela Praga a reprezentanților micii entente, d. Duca ministrul nostru de externe a declarat, că reprezentantul Jugoslaviei, d. Nincici, s'a angajat în chip hotărât, că în timpul cel mai scurt se vor semna convențiile prin care se recunosc *drepturile culturale și religioase ale Românilor din Jugoslavia*. — Să vedem rezultatul, fiindcă vorbe s'au mai spus de nenumărate ori!

Știri mărunte.

Personale. I. P. S. Mitropolit Vasile a conferit, în 24 Iulie d. a., diaconatul, iar în 27 Iulie preoția următorilor clerici: Vasile Modorcea (numit adm. par. la Grid — vicariatul Făgărașului), Elie Berghizan (coop. la Ludoșul mare), Gheorghe Cantor, Ioan Cișmaș, Nicolae Cucerzan, Liviu Florian, Nicolae Galiș, Teodor Lungu (numit adm. par. la Bociu și Ciula — distr. Morlaca), Victor Nicoară și Liviu Racoșianu, acestui din urmă numai diaconatul.

Concurs. P. O. Ordinariat arhiepiscopesc publică cu termenul 10 August, concurs la parohia *Beica-română* (prot. Reghin), cu termenul 15 August la *Boh* (prot. Sebeșului săs.) și la *Silvașal-român* (prot. Mureș-Uioara) iar cu termenul 31 August la parohiile: *Panticeu, Recea-cristur și Ugruș*, (prot. Dârgei).

Locale. — Dl. Dr. G. Buda a fost numit medic primar la spitalul de stat din Blaj în locul Dlui Dr. Emanoil Doctor, trecut la penzie.

— Cei 550 „pelerini” ai *ateneului popular, din Iași* au făcut, la Blaj, din ziua de 26 Iulie o sărbătoare de înaltă bucurie sufletească. Dragostea frățească cu care a primit Blajul solia Moldovei întregite a găsit rasunet adânc în sufletul oaspeților. Ziua întreagă, începând cu primirea din gară, recepția la mitropolie, masa mare din sala de gimnastică, peregrinajul la Piatra Libertății, a fost stăpânită de entuziasm crescând. Vorbiri calde și cumiți au tâlmăcit pretutindeni simțimintele de înalt Patriotism, de iubire frățească, de cinstirea trecutului și credința în viitor, cari fac sufletul neamului de pretutindeni să fie una, în butul tuturor deosebirilor mărunte de regiune și confesiune. Corul și fanfara excursioniștilor au dat un minunat cadru artistic acestor manifestații de idealism și însuflețire. — Blajul este mândru, că a putut găzdui o zi acest mănunchiu de oaspeți aleși, cari i-au înțeles deplin și graiul trecutului de mărire și străduințele de azi.

Despărțământul Blaj al Asociațiunii își va ține adunarea cercuală în comuna *Bia* în 10 August c. orele 3 p. m. Pe lângă programul obicinuit, cu acest prilej se vor distribui și premiile, la cari despărțământul a publicat concurs. Nu ne îndoim că străduințele „Astrei” vor fi deplin înțelese și de astădată, și lumea, cași altă dată, va grăbi și acum în număr mare la această sărbătoare a culturii.

Logodnă. Dl. Dr. Vasile Desmireanu laureatul Univ. din Roma, prof. conf. la Universitatea din Cluj. Fac. științelor matematice și D-șoara Olga Natalizi din Roma logodiți. — Transmitem felicitările noastre.

„Fondul Gheorghe Lazar” publică concurs cu termenul 20 August pentru ocuparea a 175 locuri în Căminul „Casa învățătorilor” din Cluj. pe anul școlar 1924/25. Unele din aceste locuri sunt gratuite, altele cu jumătate plată, altele cu solvă. Concurenți pot fi numai fiii membrilor activi ai „Fondului Gheorghe La-

zar, cari urmează regulat studiile la Universitate, ori la Academia de agricultură, ori la cea de comerț, ori la Conservator.

† **Păr. Gregorie Leheue** s'a stâns la 10 Maiu a. c. pe neobservate, ea o lumină de ciară, în parohia Arghiș (distr. Cluj), unde a păstorit mai mult din cei 69 ani petrecuți cu cinste în slujba Domnului. Moșneagul de 92 ani numai de vre-un an s'a învoit să i se dea ajutor. — Decanului preoșimii române unite să-i facă Domnul parte cu dreptii!

† **Dr. Romul Mioșu**, bărbat bun, blând, curat, idealist, neobosit în lupta pentru bine, jurist eminent și deputat simpatizat și de adversarii politici, a reposat în Cluj. În mormântarea i-s'a făcut la 26 Iulie, în Dej, unde era avocat. — Vecinică să-i fie pomenirea!

Royal Mail Line.

Aduarea generală pe 1923 din Londra

În legătură cu anunțul nostru referitor la această societate de navigație, reținem după „TIMES” din Londra următoarele date interesante: Vapoarele societății Royal Mail Steam Packet Comp. au avut în 1923 o rețea de circulație de peste 15.000.000 miluri engleze. Numărul călătorilor ei a trecut de un milion, iar mărfurile transportate cifra de 10 milioane tone. Societatea ocupă, pe vapoare și în porturi, o medie de 47.000 oameni la zi. Flota ei constă din 46 vapoare, cu o capacitate de 360.000 tone povară; iar alte 3 vapoare uriașe sunt în construcție.

Telefonul „Unirii”.

N. Săbad. De vreme ce reuniunile de pietate urmăresc scopul, ce-l are pastorația, adică conducerea la mântuire a oamenilor prin îndreptarea și perfecționarea vieții lor spirituale și de vreme ce averea națională a acelora, dacă peste tot posed așa ceva, e proprietatea bisericii, putându-se utiliza numai pentru trebuințe bisericesti, noi credem, că nu e după prevederea legii persoanelor juridice ca acelea reuniuni să-și arate tribunalelor titlul în baza căruia funcționează.

G. Ghimeșfăgăt. Preav. Ordinariate se vor îngriji cu siguranță, ca în conscrierea congruală ordonată mai recent să treacă și cheltuelile pentru întreținerea cailor pentru parohiile împrăștiate și cu multe filii. Neglijarea acestei chestiuni ar pricinui mari perturbări în grija de suflete. — Peste tot nu înțelegem motivul, pentru care nu s'a așteptat cu conscrierea venitelor preoșesti până după executarea legii pentru reforma agrară.

M. Cheș. Înainte de a vedea lucrarea, nu ne putem pronunța. În tot cazul e interesant și vrednic de laudă, dacă și un cucernic muncitor, din o localitate necunoscută, se cugetă serios și lucrează cu toată stăruința pentru realizarea dorinței lui Sir Edward Bock, care, cu aprobarea președintelui american Coodlige, a publicat concurs la un premiu de 100.000 dolari pentru cel mai bun plan, după care s'a putea restabili și conserva pacea în lume. Noi am fi foarte veseli, dacă între concurenți ar fi și Români și am fi mândri, dacă cel mai bun, ar fi din sângele nostru. Credem însă, că nimenea nu va putea iscodi un plan mai nimerit pentru pacea a toată lumea, decât cel dat de cunosătorul infalibil al inimelor, de Domnul Isus. Acest plan e traducerea în viață din partea tuturor a poruncilor: »Să iubești pe Domnul Dumnezeu tău din toată inima ta, din tot sufletul tău și din tot cugetul tău» și »Să iubești pe de aproapele tău, ca însuși pe tine». Alt temei nu se poate da.

Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița.

Avem onoare a aduce la cunoștința acționarilor, că cu începere dela 1 August a. c. se va face plata dividendului pe 1923 la acțiunile Societății noastre, la următoarele Bănci:

La BUCUREȘTI: la Banca de Credit Român; Banca Marmorosch Blank & Co.; Banca Românească.

La SIBIU: la „Albina” Institut de Credit și Economii.

La CLUJ: la Banca Agrară.

La TIMIȘOARA: la Banca Timiș-

șoarei și Societatea Comercială pe acțiuni.

Cuponul acțiunilor emisiunea I-a și II-a, pentru care dividendul a fost fixat la Lei 150— de acțiune, va fi plătit sub deducerea impozitului asupra dividendului, cu Lei 127.25 pentru deținătorii de acțiuni ce locuiesc în țară, și cu Lei 120.50 pentru cei domiciliați în străinătate. Dividendul de Lei 75— pentru acțiunile din emisiunea III-a (sub deducerea impozitului) se va plăti cu Lei 63.25 pentru cei ce locuiesc în țară, și cu Lei 58.75 pentru cei domiciliați în străinătate.

Nu se vor achita decât cupoanele acțiunilor prezentate spre stampilare. Cupoanele acestor acțiuni poartă pe verso stampila rotundă a Societății noastre și 2 parafe.

Consiliul de administrație.

Domnii clienți

cari au restanță de plată sunt rugați să binevoiască a achita până în 10

□ □ August a. c. □ □

Kampf croitor.

(34) 2-2

„Unirea”

Nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănui.

Abonamente se pot face oricând!

GUMNE CURATIM SANGELE SI NE INTARIM TRUPUL

BROSURĂ F. INTERESANTĂ. NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ. GRATUIT CONTRA SUMEI DE 1 LEU PENTRU PORTO. CERETI LA FARMACIA VOREL DIN PIATRA-N.

GUMNE VINDECAM DE REUMATISM SI GUTTA

BROSURĂ F. INTERESANTĂ. NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ. GRATUIT CONTRA SUMEI DE 1 LEU PENTRU PORTO. CERETI LA FARMACIA VOREL DIN PIATRA-N.

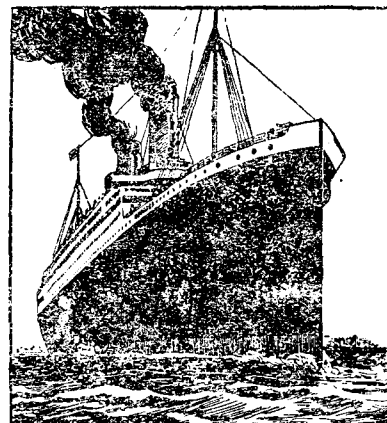
THE ROYAL MAIL LINE — LONDRA

— PACIFIC LINE — LIVERPOOL —

Se poate călători sistematic cu vapoare de primul rang

Din porturile:
Hamburg
Southampton
Cherbourg
Liverpool
La Rochelle-Pallice

Spre:
Amer. de nord
Canada
Brazilia
Argentina
Cuba, Peru,
Chile, Mexico

Are cabine închise cu 2—4—6 paturi. Provizie și serviciu de prima calitate.

Pentru bilete să ne adresăm agenției principale:

„COMPANIA TRANZIT”

București, Calea Griviței 153, pre cum și filialelor ei:

Tranzit Timișoara, Hotel Coroana

Tranzit Arad, str. Colonel Paulian 11.

(81) 40—50

Lloyd 1987.